

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dvx Spiritvalis

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.Xiii.

Cap. I. Quod perfecta Oratio sit quida[m] ascensus nostri spiritus ad Deum, ad Colloquendum familiariter cum eo: complectitur autem sex actus heroicis: declaraturq[ue] summatim quod pertinet ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48784)

TRACTATUS PRIMVS
 DE FAMILIARI
 MODO CVM DEO AGEN-
 DI IN ORATIONE, ET IPSIVS
 Dei in eadem visitationibus
 per suas inspiratio-
 nes.

CAPVT I.

*QVOD perfecta ORATIO sit quidam
 ascensus nostri spiritus ad Deum, ad
 colloquendum familiariter cum eo.
 complectitur autem sex actus He-
 roicos: declaratur q. summatim quod
 pertinet ad singulos, quod est veluti
 fundamentum huius libri.*

OT sunt adeoque eminentes
 perfectæ ORATIONIS
 actus; adeo variæ excellen-
 tesque proprietates eius: vt
 ad integram earum notitiã
 tradendam, necesse sit mul-
 tis vt definitionibus, quas SS. Patres nobis re-
 liquerūt. Sed omnes ferè illi fundamento ni-
 tuntur, quod ipsa ORATIO (vt ait Sanctus

Lud. de Ponte Tract. I. A Grego-

UX SPIR
 DE PONTE

Lib. de Orat.
dominic. c. 1
s. Chryst. li.
1 de orando
Deum, &
Homil. 30.
in Genes. est
colloquium
cum Deo.

Gregorius Nyssenus) sit conuersatio sermoci-
natioque animæ nostræ cum Deo, in negotio
nostræ saluationis ac perfectionis; miscendo
scilicet sermones cum diuina Maiestate, nunc
verbis externis ore prolatis, quæ vocatur ora-
tio vocalis; nunc internis solum, quæ ab ipso
spiritu siue mente procedunt; & hæc dicitur
mentis oratio. Non tamen existimandum est
huiusmodi colloquium fieri verbis duntaxat;
sed complectitur etiam excellentissima inter-
na opera, quæ spectant ad vitam contemplati-
uam, & ad id, quod in eâ est supremum, vniti-
onem scilicet spiritus nostri cum Deo: confe-
rendo cum eo, & instando, vt ea nobis largia-
tur: adhibita quoque ex parte nostra omni in-
dustria ad ea obrinenda & possidenda. Et sicut
manus ad res aliquas capiendas, & opera sua
facienda quinque digitos habet, licet potissi-
mum eius robur in tribus primis consistat: ita
anima nostra ad prædictas has actiones, vtitur
quinque internis suis facultatibus, sed præci-
puè tamen tribus spiritualibus, memoria
videlicet, qua rerum recordatur; intellectu,
quo easdem cognoscit; & voluntate, qua vel
diliget, vel odio habet: quibus facultatibus duæ
aliæ inferiores subseruiunt, vis scilicet imagi-
nandi, qua imagines & figuras rerû, quæ sensi-
bus externis percipiuntur, formamus: quæ vis
suo quoque modo fert de illis iudicium; & vis
appetit⁹ sensuû, à quibus procedût actus amo-
ri odioque; sensibili; gaudio, & tristitiæ; deside-
rio, & timori, & similibus alijs cõsêtanei. Quæ

omnes

omnes facultates cōuenire solent in oratione
 mentis, eleuantes actus suos ad altissimum &
 supremum obiectū, quod habere possunt, qui
 est ipse Deus: innitentes præcipue virtutibus,
 quas Theologicas appellamus: quia respiciunt
 Deum, quā is est summa veritas: cui propterea
 fit adhibenda fides; suprema beatitudo, quam
 debeat sperare; immensa bonitas, quam
 debeat diligere; & infinita excellentia, quā
 adorare, & cui seruire ac obedire oporteat.
 Quare oratio præcipue innititur viæ fidei re-
 rum, quas Deus reuelauit; spei certæ rerum,
 quas promisit; & accensæ charitati eius Domi-
 ni, qui eas reuelauit, ac promisit, simul cum
 feruenti desiderio eundem honorandi ac eidē
 obediendi in omnibus, quæ præcipit: vt hac via
 conscendamus ad videndum, quod credimus;
 & possidendum, quod speramus; vniendo nos
 per amorem summæ illi bonitati, quam ama-
 mus. quod totum plenè obtinetur in cælo;
 quamuis delibari incipiat in terra.

Ex quo apparet, quod ORATIO ex senten-
 tia S. Ioan. Damasc. fit *ascensus quidam spiritus*
nostri ad Deum, ad suauia hæc iucundaque col-
 loquia cum eo commiscenda, & heroica ista
 opera exercenda. Qui ascensus benè intellige-
 tur, fietq; rectè, si statuamus, quis ille sit, qui a-
 scendit: vnde & quò ascendat, per quos gra-
 dus ascendendum ei sit, quē finem in eo ascēsu
 sibi præfigere debeat, quidq; tādē in eo facere.

QVI ascendit non est corpus sed spiritus:
 neque enim ascensus ipse corporalis est,

UX SPIRITUS
 DE PONTE

Lib. 3. fidei

c. 14.

S. Thom. 2. 2.

q. 83. a. 1.

I.

Opusc. de 7.
Itinerib. pro
logo itine-
ris tertij.
a Psal. 17. 34.
Habac. 3. 19.

b Psal. 54. 7.
c Isa. 40. 31.

sed spiritualis; nec corporis passibus fit, sed spiritus, *cognitione* videlicet & *affectu*: **COGNITIO** pertinet ad intellectū, illustratum fide, donisque spiritus sancti, quæ illum perficiunt. **AFFECTVS** pertinet ad voluntatem deuotionis amorisque igne accensam, & alijs virtutibus, quæ illam comitantur, adiutam. Hos (ait S. Bonaventura) esse animæ nostræ pedes, de quibus loquitur Dauid, cum ait, a *Deus perfecit pedes meos tanquam ceruorum. & super excelsa* diuinorum suorum mysteriorum *statuit me*. Et sicut vnico tantum pede nec ambulare quis, nec currere potest, sed vtrumque adhibere necesse est, nunc vni nunc alteri innitendo: ita non ascenditur in oratione aut sola cognitione, aut solo affectu, sed vtroque: nunc scilicet cognoscendo, nunc amando: nam absque cognitione non potest esse amor; absque amore verò cognitio clauda erit ac debilis: interdum tamen simul ascendunt pari passu, quiete, & concordia: & tunc censentur esse tanquam alæ, quas Dauid b *pennas columba* appellat, Isaias verò c *pennas aquila*, quibus spiritus in contemplatione eleuatur, volans ad requiem, quæ est in coniunctione cum summo bono, quod contemplatur.

V I D E A M V S nunc, vnde & quo spiritus ascendat, quem deserat locum, & in quem festinet volere? ascendit enim è terra in cœlum, à creaturis ad Creatorem, à se ipso ad Deum, & à rebus visibilibus & temporalibus, ad inuisibiles & æternas; abstrahens cogitatio-

nem

nem & affectum ab illis, vt eum in has transfe-
 rat, quò suam *conuersionem*, vt ait Aposto- d Phil. 3. 20.
 lus, habeat *in cælis* cum beatis spiritibus, mul-
 toque magis cum ipso omnium Domino. Et
 hoc est quod Hieremias ait *e leuauit se super se,* e Heer. thre.
 exiens videlicet à seipso, quoad corpus & sen- 3. 28.
 suum actiones; & eleuando spiritum ad res,
 quæ supra ipsum sunt, quò suas facultates cum
 Creatore suo coniungat; Quam ob causam
 oratio comparatur odorifero fumo ex thure
 ascendenti, iuxta illud Dauidis: *f Dirigatur* f Psal. 140. 2
oratio mea sicut incensum in conspectu tuo; &
 ex myrrha iuxta illud: *g quæ est ista, quæ ascendit* g Cant. 3. 6.
sicut virgula fumi ex Aromatibus myrrha &
thuris? sicut enim thus in ignem coniectum,
 non totum in altum ascendit, sed subtilior
 tantum ac delicatior eius pars in fumum con-
 uersa, reliqua magis terrestri crassaque
 parte in cineres redacta remanente: ita in ora-
 tione, ignis diuini amoris corpus ipsum mor-
 tificat, sensuumque carnalium actiones, vt so-
 lus spiritus cum suis cogitationibus & affe-
 ctibus spiritualibus nubes penetrans, perue-
 niat ad conspectum & thronum Dei, quem h Ioan. 4. 23
h adoret in spiritu & veritate. Ideoque reip-
 potiùs quàm verbis, sensibus, qui corpus du- i Gen. 22. 5.
 cunt, dicit, quod *Abraham dixit ad pueros*
suos: expectate hic in crepidine montis cum
asino, ego & puer illuc vsque properantes, post-
quam adorauerimus, reuertemur ad vos. Et
 quoniam ipsi spiritui graue est talem socium
 relinquere, solumque montem ascendere, ideo

UX SPIRITUS
 DE PONTE

ille ascensus comparatur etiam myrrhæ odorifero fumo, qui notat perfectissimam mortificationem, quæ orationem recollectissimam comitatur.

3.
k Gen. 28. 12

Septuaginta
Interpretes
addunt. Fir-
mans, seu e-
rigēs illam.

In scala Pa-
radisi Fo-
mo 9.

1 Cant. 5. 2.

HO C ipsum adhuc intelligetur clariùs ex Mystica illa Iacob k *Scala qua stans super terram, cacumen illius tangebatur cælum*, iuxta quam Iacob dormiens corpore, spiritu vigilabat, & *Dominus innitebatur ipsi scala* in modum eam sustentantis, ne rueret aut laberetur; & *Angeli Dei per eandem ascendebant*, à Iacob ad Deum, ac *descendebant* à Deo ad Iacob. Et quæ (inquit S. August.) hæc est scala? nisi perfecta oratio, quæ suis veluti gradibus è terra ascendit ad conspectum Dei viuentis; & quid est, Iacob ad scalæ extremitatem dormire, ad eòq; diuinum somnium somniare, nisi te mone, quod si perfectè oras, debeas dormire quoad corporis & externorū sensuum actiones, earum videlicet pro eo tempore ita oblitus, atque si tantum esses spiritus, diceresque cum sponsa: *I ego dormio & cor meum vigilat*. Solus enim spiritus & cor ipsum per hanc scalam ascendere debet, relicto corpore dormiente, & ad extremitatem scalæ expectante. Et quid est, Deum cacumini scalæ inniti, instar illam sustentantis, nisi te instruere ac docere, quod Deus singulariter assistat orationi tuæ, confortans actiones tuas in ea; iuuansq; te ascendere vsque ad cacumen diuinæ vnitionis, in qua tuus spiritus cum eius spiritu coniungitur & vnus efficitur,

QVOD

QVOD si adhuc nosse desideres, quibus gradibus ad cacumen illud sit ascendendum? scias, ordinariè ascendi per sex actus valdè Heroicos, quorum breuem hic summam proponemus, tanquam fundamentum eorum, quæ fusiùs de singulis dicenda sunt in progressu horum Tractatum.

§. I. De memoria praesentia Dei, & Angelorum eius.

PRIMVS ergo gradus pertinet ad memoriam, in quo eleuandi sunt oculi mentis ad intuendam Maiestatem Dei, quocum es locuturus, cogitans esse tibi praesentem, aspicientem quæ facis, & quæ dicis audientem. Quando igitur te ad orationem recipis; in quocunque loco, quantumuis solitario & separato, nunquam existimes te esse solum; sed verè adesse tibi sanctissimam Trinitatem Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, cum quibus miscendi sint tibi sermones, quos tanta fidei viuacitate ac certitudine intuearis, atque si oculis corporis illos cerneres. addenda verò est primò huic aspectui profundissima quædam reuerentia, & interior exteriorque adoratio. Quam diuinæ praesentiae memoriam necesse est toto orationis tempore ita conseruare, vt omnes tuos in ea actus ad Deum tanquam praesentem dirigas, ad imitationem Dauidis, dicentis: *a Meditatio cordis mei in conspectu tuo semper*: ostendit enim suam Meditationem, cordisq; affectus, quos illi coniungebat, semper cum Deo esse, & in eius praesentia.

a Psal. 18. 15.

UX SPIRITUS
DE PONTE

NOMINATIUM verò ad animum & spiritum resumendum, eleuandus spiritus est, sicut faciebat Iacob, ad aspiciendum DEVM Trinum & vnum scalæ innixum, eiusque officium, quo porrigit tibi manum, iuuatque per scalæ gradus ascendere. Licebit itaque Patrem æternum intueri tanquam fontem bonarum cogitationum, quæ nostram memoriam replent; & sua omnipotentia assistentem, ad eam tranquillandam; & à distractionibus, quæ illam turbant, liberandam. Filium Dei licebit intueri, tanquam primum principium veritatum, quæ nostrum intellectum illustrant; & infinita sua sapientia assistentem, ad eum docendum, & liberandum à deceptionibus & erroribus, qui solent ibi se insinuare. Ipsum denique Spiritum sanctum licebit intueri, tanquam primam originem feruentium affectuum, qui nostram voluntatem accendunt; & immensa sua charitate assistentem, ad eandem voluntatem permouendam, & in eius affectibus dirigendam; Et à tepiditatibus & ariditatibus, quæ molestiam illi adferre solent, liberandam. Ab vnaquaque autem harum diuinarum personarum demissè petere licet perfectionem eius operis, quod illi attribuitur, in hunc modum. O Pater supreme, imple meam memoriam sanctis cogitationibus, roburque & constantiam in eis mihi præbe: O fili Dei vnigenite, illustra meum intellectum lumine tuarum cœlestium veritatum, tribueque mihi altissimum earum sensum.

sum: O Spiritus sanctissime, accende cor meum
feruentibus tuis affectibus; eosque ita semper
foue: ne vnquam in eis tepescam Amen.

NEC tamen in hoc ipso primo ad magnum
hunc Deum ingressu, eum, quasi solus esset, a-
spicias; sed, vt S. Bernardus ait, Angelorum
Hierarchijs stipatum, qui summa reuerentia
eius præsentibus assistunt, dicesque cum Dauid:
*in conspectu Angelorum psallam tibi. adorabo
ad templum sanctum tuum.* Interdum itaque
aspicere Deum poteris, supremis tribus Ange-
lorum Choris stipatum, in quibus elucet
tres prædicti affectus triu diuinarum personarum,
ad perfectam habendam orationem. In Thronis
splendet firmitas memoriæ in Deo; In Cheru-
binis lux sapientiæ; In Seraphinis ardor cha-
ritatis. Interdum aspicias tremorem potesta-
tum, vt tremas & tu in præsentia tanti Dei,
sed magis adhuc in particulari conijcies ocu-
los, sicut Iacob, in Custodes Angelos, ascen-
dentes & descendentes per scalam: qui, dum a-
scendunt, præsentant Deo tuas orationes, adiu-
gentes suas, vt tuæ exaudiantur; moxque de-
scendunt ad te, cum felici earum expeditione.
sursum ergo cor tuum eleua, vt ait Ecclesia in
Missæ Præfatione, & in serente angelicis illis
spiritibus, ora cum eis, iuxta illud eiusdem
Præfationis, *eum quibus & nostras voces vt ad-
mitti iubeas deprecamur*; siquidem voces &
elamores tui, soli, & per se non merentur
admitti.

NEC sine mysterio prius ait scriptura,

serm 7. in
Cant.

b Psal. 137. 2.

LUX SPIRITUS
DE PONTE

Angelos ascendere, & postea descendere: sic enim insinuat, prius Iacob illos apud se in terra vidisse, vt tu intelligas, sæpè re ipsa & verè illos esse apud te, dum oras; tecumque, dum ascendis, ascendere; & vt ascendas, iuuare, cum illis itaque colloqui licet in ascensu; quia tale colloquiũ non turbabit illud, quod habes cum Deo; sed iuuerit potiùs, vt ad cacumen vsque sine defatigatione ascendas, dicesq; illis: O Angeli Beati *c de quorum manibus ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorũ*, assiste mihi oranti, vt oratio mea tanto feruore in cœlum ascendat, ne in medio itinere tanquam fumus euanescat; sed eam manibus vestris accipite; vestraq; obsequia Deo exhibita allegâtes, eam ponite in igne thuribuli aurei; qui est Christus Dominus noster, vt eius vestrisq; meritis coniuncta, obtineam quod meis ego non promereor, Amen.

§. 2 De pura intentione & oblatione.

CONSTITUTVS itaque in Dei presentia, id secundo loco facies, vt intentionem huius actionis, quam aggredieris, eleues supra omnia terrena, peritura, & quæcunque creata, ac supra te ipsum, dirigendo illam purè rectaque ad ipsummet Deum, qui scalæ summitati innixus est: solam ipsius gloriam & honorem quærendo, absq; malæ vllius intentionis admixtione; & reiiciendo si fieri poterit, etiam imperfectam: quia, vt ait Sapiens, *d Dei termocinatio est cum simpliibus*

De hac re agetur in Tract. 4. c. 15 d Prou. 3. 32.

Et ab.

§.2. DE PVRA INTENT. ET OBLAT. II

& abominatio Domini est omnis illusor, qui peruersas huiusmodi intentiones piæ huic actioni admiscet.

I.

MORTIFICANDA ergo est in primis omnis vanitatis admixtio, memor quod Christus Dominus noster reprobauerit Phariseorum orationem, e qui amabāt in synagogis & in angulis platearum stantes orare, vt viderentur ab hominibus, instruxerit verò te, dicens: tu aut cum oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Patrem tuum in abscondito ita, vt, quamuis oratio sit publica, intentio sit secreta ad gloriam ipsius Domini illam audientis. Et siquidem ipsa oratio est fumus suauissimus, qui in coelum ascendit, ne illam coniungito vanitatis fumo, qui apud Deū non benè olet, & ipsos Angelos fugat, excecat intellectū, excecat affectus, fructusq; omnes eorū corrūpit.

e Matth. 6. s.

2.

MORTIFICANDA est etiam intentio curiositatis aut sensualitatis spiritualis, aut proprii commodi; non enim est ad scilicet summam ascēdendum, vt curiosè noueris Dei arcana, aut eius delicias consequaris, aut quò magnis te ille fauoribus prosequatur: nam licet tibi hæc omnia communicet Deus, non tamen vult, hunc esse præcipuum nostræ ascensionis finem, quò illa sit perfecta. quodammodo enim qui hæc ex principali instituto quærit, minoris ipsum Deum facit, quàm ipsa dona, quæ quærit: cum tamen illa finita sint, eorum verò largitor infinitus: quare ea ratione te minus dignum eorum reddis.

Ascen-

UX SPIRITUS
DE PONTE

f Psalm. 33. 5.

Ascende itaque ad Deum, vt ipsummet Deum quæras, petasque vt seipsum tibi det, idque non proprii interesse aut delectationis causa, sed maioris illius gloriæ, & quia id illi placet: tunc enim oratio tua bene excipietur, obtinebitque; quod in hunc finem petieris, Propterea enim Dauid dixit: *fexquisi Dominum, & exaudivit me.* O Pater celestis, qui te quærentium orationem exaudis, purifica intentionem meam in ea, quam nunc aggredior, ne aut quæram aut petam nisi te, donaque tua, vt eisdem magis tibi seruiam.

g Exod. 23. 15
& cap. 34. 20

PURAE huic intentioni adiungenda est aliqua oblatio, cogitans iussisse Dominum in lege sua: *g non apparebis in conspectu meo vacuum* absque aliquo videlicet munere donove, quod illi offeras, cum itaque ad eius conspectum nunc accedas, offer illi ingenuè cogitationes omnes, affectusque cordis tui, & labores, quos in ipsa oratione sustinebis, vel ex corporis defatigatione, vel ex distractionibus, ariditatibus aut alijs spiritus molestijs; amplectens quacumque afflictionem absque tua culpa euenturam, ex eo quod in diuino eius conspectu verferis. Offer illi animo generoso quod ipse maximè desiderat petitque, iuxta illud sapientis: *b Præbe filii mihi, cor tuum mihi,* vt de te pro libitu suo disponat in hac orationis hora, & in reliqua vita tua, ac denique per totam æternitatem, subiiciens te ipsum omninò eius de te ordinationi: quia nulla alia dispositione magis illi placere potes: id quod indicauit Dauid, cum dixit,

h Prou. 23. 26

dixit,

dixit: *i subditus esto Domino & ora eum*, quasi diceret: incipe ab hac subiectione, & benè excipietur oratio tua, O Deus æterne, hoc vas cordis mei totum tibi offero, subijcioque tuæ voluntati & dispositioni in rebus omnibus: imple illud tuis diuinis donis, vt eo spiritu ac feruore orem, quo tu vis. Amen,

§. III. *De considerationibus intellectus.*

HANC oblationem proximè sequitur tertius actus, Eleuatio scilicet intellectus, ad eorum considerationem, quæ ad colloquendum dignè cum Deo sunt necessaria. In quo gradu impingere statim solent, qui per scalam orationis ascendere incipiunt. Alij quod non sciunt meditari, aut mente discurrere, quantum desiderant: ex quo oritur, vt aridos se inueniant, nec sciant, quid dicere, aut cum Deo tractare debeant; Alij ad alterum inclinantes extremum, ad eò habetis curiositatis laxant in suis discursibus, vt eo excessu, affectuum ignem suffocent, nec locum colloquijs relinquunt. Vtrique autem necessario aduertere debent, Meditationes ac discursus non esse substantiam orationis, sed media & gradus, per quos ad eam ascenditur: ideoque fieri non debent ea ratione, qua quis studeret ad veritatem inuestigandam, quam assequi desiderat; sed qua quis cupit colloqui cum Deo, vt magis illi placeat, nã lingua spiritus (teste

Diuo

UX SPIRITUS
DE PONTE

part. 4. 107
 Banauen.
 de 7. irine
 rib. 2. dist. 4.
 Os cordis
 est medita-
 tio.

Diuo Thoma) est eius intellectus, verba autem sunt bonæ eius cogitationes directæ in Deum, qui illas intelligit: & hac ratione ipsum meditari, erit etiam orare, fietque multo facilius atque fructuosius. Quamobrem tria præcipue consideranda sunt genera veritatum, quæ exercitium cum Deo colloquendi exacuunt, feruentiusque reddunt, de quibus dicetur fusius in subsequenter tractatibus, quibus præsupponuntur plurima, quæ de eisdem dicta sunt in libro Meditationum.

PRIMUM considerandum est, & exacuenda fides circa veritates ad ipsummet Deum spectantes, quo cum es collocaturus: neque enim commodè tua negotia transigere poteris cum eo, quem non noueris, nec eius ingenium, nec virtutem & facultatem, qua pollet, ad ea feliciter expedienda. Cùm igitur in oratione accedas ad colloquendum cum cœlesti Rege de negotijs tuæ salutis, necesse est benè attendere, quis ipse sit Rex, cum quo loquaris; esseque infinitam eius magnitudinem atque perfectiones, ob quas summa sit reuerentia dignus.

PERPENDE itaq; ipsum esse infinitè sapientem, cui nihil sit occultum; infinitè potentem, ad faciendum quidquid voluerit; infinitè misericordem, ad reparandam quamcunq; miseriam; infinitè bonum, itaque amabilem ac beneuolū, ut infinitam humanitatē cum Maiestate infinita coniungat quo, absq; suæ magnitudinis incōmodo, possit arctam familiaritatem cū suis creaturis contrahere. Exacuenda quoq;

est

§. 3. DE CONSIDERAT. INTELLCT. IS

est tibi fides, quod idem fit tuus conditor, qui de nihilo te condiderit; tuus conseruator, à quo tota tua vita dependeat; tuus gubernator, qui te sua prouidentia gubernat; & vltimus finis tuus, in quo tota beatitudo consistit. Hæ & similes aliæ veritates benè perpenſæ te permouebunt ad colloquendum cum Deo, eo respectu, amore, & fiducia, q̄ ab eis procedunt.

2.

DEINDE sunt considerandæ aliqua veritates, pertinentes ad Christū Dominū nostrū, cū quo etiā est tibi colloquēdū; q̄a tuus est Deus, & quā homo, etiam Aduocatus: quem nisi no-ueris, non poteris cum eo, salutis tuæ negotiū benè transigere: propterea .n. dixit ipsemet: *a* *hanc esse vitam aternam vt cognoscant Deum* *a* *Ioan. 17. 3.* *verum, & quem misit* Iesum Christum filium suū. Hunc Saluatorē, studendū tibi est, cognoscere, considerando infinitas ipsius excellentias, heroicæ animæ eius virtutes, species ac figuras aded̄ varias & beneuolas, quas in suo corpore accepit & expressit; aspiciendo illū nūc infantē in præsepio, nunc in mōte Thabor trāfiguratū, nunc omni ex parte vulneratū, ac deformatū in mōte Caluario; ac deniq; glorificatū in cœlo Empyreo. Exercendus quoq; est a-ctus fidei, q̄ idē ipse fit tuus Redemptor, tuus Medicus, Aduocatus, Protector, & vnicus tuarū necessitatum Reparator, vnica porta ad ingressū in cœlū, ad ascendendū ad Patrē, ad tecum Deo coniungendū, & in eius virtutes trāformandum. Ille denique tuarum orationum principium esse debet & coronis. in eius enim nomine

UX SPIR
DE PONTE

nomine sunt tibi inchoandæ, & cum eodem concludendæ; & agendum cum Patre, mediante filio, de re, quam filius ipse cum eodem vult transfigere.

3.

Cum his considerationibus coniungendæ sunt aliæ rerum, quæ ad te ipsum spectant, ad cognoscendum, inquam te ipsum, & quis tu ipse sis, qui accedis ad colloquendum cum Deo; perpendendo multitudinem & scditatem tuorum peccatorum, vehementiam tuarum passionum; periculum in quo versaris, incidendi in grauissima damna temporalia, & æterna; debiles vires tuas, ut illa effugias; Nihilum, quod ex te ipso habes, & quod in omnibus tuis rebus à Deo omnino dependeas. Attende item extremam tuam necessitatem, qua premeris rerum, de quibus cum Deo fit tibi agendum, quas ipse solus dare tibi potest; & nisi obtineas, sine omni remedio peribis. In hunc finem perpendere licebit vitæ huius breuitatem, mortis terribilitatem, diuini iudicij seueritatem, & cruciatuum Inferni æternitatem; virtutum quoque pulchritudinem, valorem bonorum operum, dulcesque fructus ab eisdem prouenientes, & æterna præmia, quibus tandem afficientur. nam si rectè perpendas extremam tuam necessitatem; ac simul debilitatem, quantumque tua referat, quæ desideras & quæris, obtinere non prætermittes de eodem cum Deo agere ita feruenter ac serio, sicut tanti momenti negotium requirit.

S E D

§. 3. DE CONSIDERAT. INTELLECT. 17

4.

SED quoniam interdum noster intellectus
obscuratus valde est, atque deiectus, expedit
modum aliquem alium inire, dirigendo scili-
cet cogitationes ad te ipsum, instat, illius, qui
secum ipse loquitur per modum interroga-
tionum, ut obstringat se ad cogitandum & at-
tendendum, quid debeat respondere: sicut Iob
faciebat, cum diceret, *b non parcam ori meo,*
loquar in tribulatione spiritus mei, confa-
bulabor cum amaritudine anime mee, consola-
bitur me lectulus meus, releuabor loquens mecum
in frato meo. Et Apostolus exhortatur, dicens:
c implemini Spiritu sancto, loquentes vobismet
ipsis in Psalmis, psallentes in cordibus vestris
Domino: Hac enim ratione solet noster intel-
lectus excitari in suo discursu. Sic ergo in tua
recollectione constitutus has omnes interro-
gationes proponere tibi poteris, non simul,
sed singulas seorsim. Cur te in hunc locum colli-
gis? quid cogitare intendis, & facere? ubi est
ille Deus, cum quo es collocuturus? Quis ille
est, & cuius ingenij? de quibus negotijs ut cum
eo hic ageres, venisti? quanti sunt illa momen-
ta: qua ratione te geres in ipso ingressu, & po-
stea in eius presentia? In hoc mysterio, quod
audiuisti; aut legisti, quid est, quod te scire ad
salutem tuam referat? Quae verba expedit tibi
apud Deum usurpare, ut ad te exaudiendum
permoueatur? Ac denique quid æquum est, te
in posterum in eius gratiam & obsequium præ-
stare? ad singulas has quaestiones respondebis
tibi ipsi iuxta ea, quae aut sancta fides te docet,

b Iob. 7. ii.

c Ephes. 5. 19

DUX SPIRITUS
DE PONTE

Lud. de Ponte Tract. 1.

B

aut

aut naturalis ratio dicat; atque si quispiam alius eadem à te quæreret, & tibi incumberet illi respondere. Et hic modus interrogandi ac respondendi est ratiocinatio, & collocutio, quam tecum habes: ex qua gradus fiet ad colloquendum cum Deo & Christo Domino nostro, inferendo his considerationibus aliquid trium prædictarum cognitionum: nam ex omnibus tribus fortis funiculus conficitur, quo noster spiritus cum Deo coniungitur, eique, ut oportet, loquitur: sicut eas coniunxit

d Gen. 18. 27

Abrahamus, cum dixit *loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis*. O Deus infinite, quis ego sum, ut loquar tecum? nisi quod ipsa mea vilitas, tuaque magnitudo ad tecum loquendum inuitant, quò magna tua misericordia repareret magnam meam miseriam.

§. 4. *De actibus & affectibus voluntatis.*

EXCITATO prædictis considerationibus intellectu, exercendus in oratione est quartus actus, elevatio scilicet, voluntatis super omnes affectiones terrenas, & super teipsum, ad actus affectusque puros & ferventes rerù cœlestiù, Deiq; tui ac Salvatoris; plus eum amando, quàm teipsum, & omnia creata; firmiterque & efficaciter statuendo servire illi ferventer in omnibus, quæ præcipit aut inspirat. Hi affectus debent semper ipsam Meditationem comitari: alioqui erit illa parùm utilis

eo quod

eo quod intellectus suis discursibus non colligat, nisi veritates; voluntas verò actibus suis virtutes; ille cibum in ore accipit, hæc eundem delibet, ipsique animæ coaptans incorporat; ille absconditum thesaurum patefacit, hæc eundem amplectitur, eiusq; diuitijs fruitur; ille te facit sapientem, hæc sanctum; & vterque simul te in sanctitate stabilient: virtus enim in sola cognitione cum exiguo affectu, est quasi coacta; & quæ est ex solo affectu, cum exigua cognitione, est etiam umbratilis: si autem coniungatur vtrumque erit virtus iucunda & stabilis, & colloquia cum Deo erunt feruentiora: deuotio enim (teste S. Bernardo) est lingua animæ, & absque illa manet muta, nec scit cum verbo diuino loqui, cum qua tamen loquitur eidem, magno feruore & spiritu.

serm. 45 in
Gen.

Ex his satis constat, quanto perè decipiatur qui totum orationis tempus, solis ratiocinationibus etiam curiosissimis tribuunt, immemores, voluntatem excitare ad prædictos inflammatos affectus; quorum deceptionem retegunt illi Seraphini, de quibus ait Isaias, quod stantes coram Deo, a duabus alis velabant faciem eius, & duabus velabāt pedes eius, toto pectore, in quo est sedes amoris, discooperto remanente: & duabus quas in lateribus habebant volabant, & clamabant alter ad alterum, & dicebant, Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus exercituum: plena est omnis terra gloria eius. Quid. n. aliud hæc figura volebat, nisi te docere, vt cū accedis ad conspectum diuinæ

2 isa. 6. 2.

DUX SPIRITUS
DE PONTE

Maieftatis, fi velis accendi sicut aliquis Sera-
 phinus, merito debeas alas complicare ratio-
 cinationum, quibus ad cognitionem altissima-
 rum & profundissimarum Dei rerum volatur;
 velando scilicet oculos velo fidei, omnem que
 excessum in eis circumcidendo; vt tibi satis ef-
 se existimes, si credas quod de excellentijs ip-
 sius Dei & profundissimis eius iudicijs est re-
 uelatum: te autem sic dispositum decet volare
 alijs duabus alis, cognitionis scilicet simplicis
 & affectus beneuoli, coniungendo pectus tuum
 cum ipsius Dei pectore per intimam vnio-
 nem; cantando diuinas eius laudes, ab eo que
 petere, vt suis te impleat misericordijs, demis-
 se ei dicens: O Deus æterne, agnosco fateorq;
 te esse sanctum sanctorum, me autem omnium
 peccatorum maximum; te esse ipsam miseri-
 cordiam, me autem ipsam miseriam. quid ergo
 amplius scire volo? aut cur amplius ratio-
 cinando pergam? hunc accedo ad tuum conspe-
 ctum, vt miserix meæ consulas, diuinis tuis
 misericordijs me replens. Quod si ob *Medi-*
tationis tepiditate non exardescit horum affe-
 ctuum ignis; da opera m, vt voluntas tua, liber-
 tate sui arbitrij vtēs, permoueat te ad eosdem
 quo modo poteris exercendos: solet enim e-
 uenire, quod ait Sapiens, vt e *à scintilla vna au-*
geatur ignis; ea à paruo aliquo affectu, alius
 prodeat magis accensus, accedente diuinæ in-
 spirationis flatu, vt flamma ipsa augeatur, qua
 cor inflammetur.

b Psal. 38. 4.

c Eccl. 11. 34.

HI affectus conformes esse debent tribus
 præ-

prædictis cognitionibus, Dei scilicet, Christi Domini, tuique ipsius; exercendo internos omnium virtutum actus quibus Deus diligitur, & in eximijs suis operibus glorificatur; Christum verò Dominum in suis imitamur, magnique facimus; addendo etiam actus dii contemptusque tui ipsius, ob tua peccata & miseria, ea ratione & forma, cuius in horum Tractatuū progressu praxis exprimitur.

§. 5. De Petitionibus & Colloquijs.

His affectibus coniungendus est quintus actus, elenatio scilicet totius *d anima* d Psal. 61. 9. & *e cordis tui*, ut illud iuxta consilium 1. Reg. 1. & 15. Davidis *effundas coram Deo*, tuas illi aperiens necessitates ac desideria, pijsque petitionibus & colloquijs tenerrimis, fiduciaq; plenis ab eo contendens ut te exaudiat; & quod desideras ac petis, tibi concedat. Cuius quinti actus ratione *Oratio* (ut dixit S. Ioannes Damascenus) Lib. 3. fidei cap. 14. *est petitio decentium à Deo*, in qua varij tituli & motiva adferenda sunt, non tam ad eius diuinam voluntatem inclinandam, quam ad tuam permouendam, ad ita feruenter confidenterque petendum ut sis dignus accipere, quod ipse desiderat tibi dare. Hi tituli sicut affectus ipsi deducendi sunt ex fontibus diuinitatis & humanitaris Saluatoris nostri, & ex alto miseriarum nostrarum puteo, & ex ipsa nostra necessitate, qua omninò indigemus Deo & Christo Domino nostro qui eas repa-

DUX SPIRITUS
DE PONTE

ret. Qua autem forma hi tituli sint deducendi, ostendemus postea. Nec tamen existimes, huiusmodi petitiones esse in finem orationis rejiciendas; sed potius cæteris actibus ipsius orationis esse inferendas, sicut hæctenus vidimus. Nominatim autem in duplici opportunitate sunt exercendi. *Prima* est, quando cætera facultates disperguntur, aut in suis actionibus sunt remissiores: tunc inquam petendum à Deo Domino nostro est, ut eas colligat excitetque dicendo cum Davide *cor meum dereliquit me, complacet tibi Domine*, illud ita colligere, ut mecum maneat, & in quiete oret: & iterum, *expandi manus meas ad te, anima mea sicut terra sine aqua tibi: velociter exaudi me: defecit spiritus meus*: conforta illud gratia tua. *Altera* est occasio, cū voluntas est iā permota pio aliquo affectu: tunc enim post illam iucunditatem ac dulcedinem, opportunum est petere à Deo Domino nostro efficacium auxilium, ad exequendum bona proposita, quæ tunc nobis communicavit; proderunt enim tunc petitiones feruentiores, & confidentiores; id eoque faciliè exaudiuntur & expediuntur. Nec solum cum Deo est colloquendum, ut aliquid ab eo petamus; verum etiam, ut pro collatis gratias eidem agamus: ac denique in quemcūque finem, cuius causa filius cum Patre, discipulus cū suo Magistro, ut amicus cū amico loqui consuevit, cui animæ suæ secreta communicat, eo modo quo postea dicetur.

SED cupis fortè nosse, quam ob causam hæc

homi-

hominis cum Deo cōversationē sancti appel-
 lent nomine Colloquij, quod significat cōver-
 sationem duorum inter se colloquentium, al-
 tero alteri respondente, instar illorum, qui iu-
 cundē inter seipsos conuersantur. Num ita &
 in eum finem Deum alloqueris, vt te ipse allo-
 quatur, aut tam diu in loquendo persiftes, do-
 nec tibi respondeat? si enim hoc ita est, com-
 modē potest colloquium appellari: & dulcis
 proculdubio erit conuersatio, quam Deus ipse
 fouet. Attende itaq;, quod sicut tu in oratione
 Deum alloqueris; ita ipse te alloquetur, si tu
 loquaris, vt oportet, licet cum discrimine.
 Nam (vt ait S. Thomas) tu loqueris cum Deo, 1. part. q. 107.
 non vt ipse manifestes, quod ipse nō nouit; aut a. 3.
 des aliquid, quod ipse non habet; sed potius vt
 ab eo accipias scientiam, aut virtutem, & gra-
 tiam, quam tu non habes. Quando autem Deus
 te per suas inspirationes alloquitur, non id
 facit, vt aliquid à te accipiat, quod ipse à te
 non habeat; sed vt aliquid tibi communicet ex
 his, quæ ipse habet: magnifq; (vt ait S. Bernar.) Serm. 45. 12.
 te fauoribus prosequatur: quibus nonos spiri- Cant.
 tus recipias, ad colloquēdū cū ipso, & orationē
 magna cū voluptate continuandā: quo nomine
 licet ab illo petere, vt alloquatur tibi ad cor,
 magnoq; affectu illi dicere: *ô Amator animæ
 meæ, siq; dē dicis mihi: h sonet vox tua in aurib.* h Cant. 2. 14.
meis. vox. n. tua dulcis: Supplico, vt tua etiā vox
 sonet in aurib. meis, q̄a dulcissima illa est mi-
 hi: *i loquere Domine, quia audit seruus tuus, &* i 1. Reg. 3. 10.
 loquere tu prior, vt aptē sciā tecū ex voto loq.

VIX SPIRITUS
 DE PONTE

§. 6. De quieta vnitione & perfecta cum
Deo familiaritate.

POSTEAQVAM quinque gradus con-
scenderis scalam mysticæ orationis, inter
alia dona quæ supremus dominus in ea
tibi communicare potest, illud est, vt ad sextum
vltimumque gradum te eleuet, cui ipse inni-
titur, dicens tibi ad cor dulce illud verbum
Apocalypsis: a *Ascende huc*, & coniungere
mihî; ingredi portam huius coeli, quæ tibi
paret, vt videas & contempleris diuina mea
mysteria: b *abscondere* aliquo temporis spa-
tio; n *absconditæ faciei* meæ, & in intimo di-
uinitatis meæ, quod non accedit *conturbatio*
hominum. Et quoniam vox Dei efficax est, quid
aliud eam consequetur, quam quod S. Ioannes
in eodem loco subiunxit: & statim fuit in spi-
ritu, quasi diceret: mox relicto corporis eius-
que sensuum vsu, superioribus animæ meæ fa-
cultatibus coniûxi me supremo spiritui, qui est
Deus, factusque c *sum vnus spiritus cum eo*
transformatus omnino in amorem eius, &
particeps hac vnitione effectus splendorum,
virtutum, ac donorum diuinitatis eius, quale
manere solet ferrum, cum est in magnum igne
iectum.

TUNC autem conceditur perfectè donum
illud, quod familiaritatem cum Deo vocamus
quod quidem non est semel aut iterum orare,
sed frequentissime, valdè amicè, ac fiducialiter

Deum

a Apoc. 4. 1.

b Psal. 30. 21.

c 1. Cor. 6. 17

Deum alloqui, sicut magnus aliquis amicus cū alio sibi intimo colloqui solet, & aliquis maximè familiaris cum suo principe, filius cum suo Patre, ac denique sponsa cum dilecto suo sponso: ac propterea sanctus Bernardus perfectam orationem definit, quod sit, *hominis ad Deum adhaerentis affectio, & familiaris allocutio, & statio illuminata mentis, & ad fruendū quamdiu licet.* Verba, quæ ibi dicuntur; secreta quæ manifestantur; deliciae, quæ gustantur; vires quæ recipiuntur; & spirituales dinitia, quæ tibi comparantur, sentiri potius possunt, quàm explicari. Contende per sacram hanc scalam tanto seruire ascendere, vt ad eius culmē peruenias; & ita fortè senties.

Ad fratres
de Monte
Dei, post
medium.

ATTENDE verò, quos S. Iacob vidit, d*ascendentes & descendentes*, fuisse Angelos d*Gen. 28. 12* Dei; qui non volando ascendebant, nec vno passu plures gradus transgredientes; sed ab vno ad alterum proximum gradum, cum debita mora & grauitate ascendentes; eadem forma descendebant absque interruptione talis exercitij. Quid autem hoc totum est, nisi quod te doceat.

1.

PRIMUM, eos, qui per excelsa huiusmodi exercitia ad supremum vsque eorum culmen ascedunt, debere esse Angelos, quod attinet ad vitæ puritatem: exuentes scilicet omnes affectus terrenos, & optantes imitari purorum spirituum sanctitatem.

2.

DEINDE, non debere præsumere vno volatu ad contemplationis culmen, & supremā

IUX SPIRITUS
DE PONTE

cum Deo vnitionem ascendere ; sed prius debere in quiete exercere te in cæteris actibus, quæ ad eam disponunt, hærendo in singulis, quantum opus est ad eos perfectè eliciendos.

3. TERTIO, vt eadem mora, per omnes eius actus descendas, examinando quid in singulis egeris; & super eos ita reflectendo, vt, quod imperfectum deprehenderis, corrigas, & quod decreueris, exequaris.

4. QVARTO quod oporteat hæc exercitia absque cessatione aut intermissione continuare; ita tamen vt nunquam animo deficias, propterea quod pcul omninò te esse videas, vt sis sicut Angelus, & ad scalæ culmen peruenias. Nam ipsa oratio eam virtutem habet, vt homines in Angelos conuertat, iuuetq; per omnes hos gradus conscendere. Et quamuis ad summum eius non peruenias, non tamen magna utilitate defraudaberis. Quia etiam in imo est utilitas maxima, vt licebit videre in ijs, quæ de singulis gradibus huius scalæ, in huius libri progressu dicetur.

5. IN quo ita sunt regulæ ac documenta legenda, quæ tradentur, vt præcipuè inniti oporteat Spiritus S. directioni & Magisterio: pluris omninò faciendo, quod ea exerceas, quæ vt scias; nec te semper alligando ordini, quo illa proponuntur. Et si enim magni referat, hoc totum nosse, & in initio etiam exactè seruare; postea tamen euenire solet, vt sicut, qui Musicam discit, eius exercitatione eo perueniat, vt cantet, pulsetve instrumenta valdè dextrè absque re-

flexione ad artis præcepta; aut attentione, quomodo mouere digitos debeat: sic, inquam, qui perfectè orat & contemplatur, exercet re ipsa hanc artem, non attendens ex instituto ad regulas & documenta, tradita sibi ad eam exercendam. Nam nimium ad ea attendere, solet impedire illud præcipuum quod queritur, sicut S. Antonius Abbas dicebat: non esse perfectam Orationem eius, qui re ipsa cogitat se orare. Perfecta enim oratio ita spiritum rapit, ut adhuc non reflectatur; nec aliud cogitet, quam ipsum Deum, quocum agit. Et ob hanc inter alias causam, qui minus sunt literis instructi, solent magis esse deuoti: quia minus his reflexionibus assueuerunt, orantq; simpliciter, non attendentes quomodo discurrant: eoque amplius oblectantur celestis huius Musicae suauitate, quò minus tunc occupantur, attendendo ad regulas artis. O Deus æterne, cui

et. Ioan.
27.

uultio docet de omnibus, doce nos aptum medium in his altissimis exercitijs seruare; ne uel nimium industrijs nostris confidamus, uel omninò eas negligamus; sed tuæ infinitæ misericordiæ confidamus, quæ defectus supplebit industriæ nostræ, quò ad summum vnitionis tecum apicem ascendamus: ubi Spiritus noster tuo coniungatur in æternum.

Cassian. col
9. c. 30.

Gerson de
mystic. 1 he-
ol. specula
consider. 43

et. Ioan.
27.

UX SPIRITUS
P. DE PONTE